

Eğitimde Proje Hazırlama ve Yönetimi

Editörler:

Mustafa ÖZGENEL · Osman SÖNER

Editörler: Dr. Mustafa ÖZGENEL - Dr. Osman SÖNER

EĞİTİMDE PROJE HAZIRLAMA VE YÖNETİMİ

ISBN 978-625-6652-29-3

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2025, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 2000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Ağustos 2025, Ankara

Yayın-Proje: Selcan Durmuş
Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sayfa Basım Sanayi Ticaret Ltd. Şti.
İvedik OSB Matbaacılar Sit. 1514. Cad. No: 23-25
Yenimahalle/ANKARA

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 77079

İletişim

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi
Macun Mahallesi 204 Cad. No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: yayinevi@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Günümüzde eğitim sistemleri, öğrencilerin yalnızca bilgi edinmelerini değil; problem çözme, yaratıcı ve eleştirel düşünme, iş birliği kurma ve proje temelli araştırma yapabilme becerilerini geliştirmelerini de hedeflemektedir. Bu bağlamda, proje temelli öğrenme yaklaşımları ve bilimsel proje hazırlama süreçleri eğitim kademelerinin tümünde önem kazanmakta; öğrenciler, öğretmenler ve akademisyenler için stratejik bir gelişim alanı oluşturmaktadır.

Eğitimde Proje Hazırlama ve Yönetimi adlı bu kitap, eğitimde proje kültürünü geliştirmeyi, uygulayıcıların proje geliştirme ve yönetme becerilerini artırmayı ve araştırma temelli öğrenmeyi yaygınlaştırmayı amaçlamaktadır. Kitapta, proje fikrinin oluşumundan literatür taramasına, zaman ve bütçe yönetiminden etik ilkelere, değerlendirme süreçlerinden yapay zekâ destekli yazım araçlarına kadar çok boyutlu içeriklere yer verilmiştir. Okurlar; öğretmenler, akademisyenler, lisans öğrencileri, proje danışmanları ve eğitim yöneticileri olarak bu kitapta ihtiyaç duydukları kuramsal bilgiyi ve uygulamaya dönük ipuçlarını bir arada bulabileceklerdir.

Alanlarında uzman yazarlar tarafından kaleme alınan bölümler, okuyuculara sadece bilgi sunmakla kalmamakta; aynı zamanda çeşitli proje türlerine dair güncel başvuru kaynaklarına, uygulama örneklerine ve rubrik önerilerine de yer vermektedir. Proje çağrısı yapan kurumların ve destek programlarının tanıtımı da kitap içeriğine işlevsel bir katkı sunmaktadır.

Bu kitabın editörlüğünü üstlenmiş olmaktan büyük mutluluk ve onur duyuyoruz. Eseri ortaya koyarken özveriyle katkı sunan tüm yazarlarımıza, bölümlerine derinlik ve özgünlük kazandıran değerli çalışmaları için gönülden teşekkür ederiz. Ayrıca eğitimde proje temelli düşüncüyü destekleyen tüm kurumlara, projelere ve akademik gelişim çabalarına ilham kaynağı olması dileğiyle...

Editörler

Mustafa ÖZGENEL- Osman SÖNER

İstanbul-2025

BÖLÜMLER VE YAZARLARI

Editörler: Dr. Mustafa ÖZGENEL - Dr. Osman SÖNER

1. Bölüm: Proje Yönetimi ile İlgili Temel Kavramlar ve Proje Türleri

Dr. Şebnem YAZICI, Fatih Sultan Mehmed Vakıf Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-8816-287X

2. Bölüm: Proje Tabanlı Öğrenme

Arş. Gör. M. Furkan TUNÇ, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-6370-1507
Dr. Hasan KÜTÜK, Yıldız Teknik Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-8288-4107

3. Bölüm: Proje Yönetimi Sürecinde Etik İlkeler ve Sorumluluklar

Dr. Şeyma Nur DİDİN ALA, Marmara Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-7070-8205

4. Bölüm: Proje Yazımında ve Yönetiminde Yapay Zekâ Kullanımı

Dr. Osman SÖNER, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-9741-5357

5. Bölüm: Proje ve Bilimsel Araştırma Süreci

Dr. Polat ERDOĞAN, İstanbul Ticaret Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-5802-0026
Dr. Elif BAHADIR, Yıldız Teknik Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-1154-5853

6. Bölüm: Proje Fikrinin Oluşumu ve Konu Seçimi

Dr. Eray DEMİRÇELİK, Milli Eğitim Bakanlığı
ORCID No: 0000-0002-3165-7211

7. Bölüm: Literatür Taraması ve Yazımı

Dr. Osman ÖZDEMİR, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-0627-0768

8. Bölüm: Proje Ekibi Oluşturma ve Projede Görev Dağılımı

Dr. Serkan YÜKSEL, Milli Eğitim Bakanlığı
ORCID No: 0000-0001-8087-8478
Dr. Mustafa ÖZGENEL, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-7276-4865

9. Bölüm: Projelerde Zaman Yönetimi ve Teknikleri

Dr. Çiğdem ÇAKIR, Necmettin Erbakan Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-1954-5214

10. Bölüm: Projelerde Bütçe Yönetimi

Dr. Mustafa TAKTAK, İstanbul Gelişim Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-2784-1574

11. Bölüm: Mantıksal Çerçevenin Oluşturulması ve Özgünlük

Dr. İbrahim DOYUMĞAÇ, Adıyaman Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-8234-7555

12. Bölüm: Proje Değerlendirme Kriterleri ve Rubrik Kullanımı

Dr. Musa BARDAK, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-5585-8002

Dr. Nihat TOPAÇ, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa

ORCID No: 0000-0001-9364-4072

13. Bölüm: Rapor Hazırlama

Dr. Abdullah Bahadır ŞAŞMAZ, Kartal Belediyesi

ORCID No: 0000-0001-5059-4554

14. Bölüm: Projelere Destek Veren Kurumlar ve Başvuru Süreçleri

Dr. Adem ASMAZ, Millî Eğitim Bakanlığı

ORCID No: 0000-0003-4123-7488

15. Bölüm: Öğretmenlerin Başvuru Yapabilecekleri Destek Programları

Dr. Leyla BOSTAN, İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü

ORCID No: 0000-0002-2514-2596

Dr. Reyhan ÖZ YILDIZ, İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü

ORCID No: 0000-0003-2976-5931

16. Bölüm: Ortaokul ve Lise Öğrencilerinin Başvuru Yapabilecekleri Destek Programları

Uzm. Öğr. Filiz GÜDEN, Millî Eğitim Bakanlığı

ORCID No: 0000-0003-1650-0184

Uzm. Öğr. İlknur Bilgi KURT, Millî Eğitim Bakanlığı

ORCID No: 0000-0003-2111-5053

17. Bölüm: Lisans Öğrencilerinin Başvuru Yapabilecekleri Destek Programları

Dr. Hasan KÜTÜK, Yıldız Teknik Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-8288-4107

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iii
Bölümler ve Yazarları.....	v

1. BÖLÜM

PROJE YÖNETİMİ İLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR VE PROJE TÜRLERİ

Giriş.....	1
Proje Nedir?.....	2
Proje Yönetimi ve Aşamaları Nelerdir?	4
Eğitimde Proje Geliştirmek.....	7
Proje Türleri	10
Sonuç.....	13
Kaynakça.....	13

2. BÖLÜM

PROJE TABANLI ÖĞRENME

Giriş.....	15
Proje Tabanlı Öğrenme.....	15
Proje Tabanlı Öğrenmenin Kuramsal Temelleri	17
Proje Tabanlı Öğrenmenin Temel İlkeleri.....	17
Proje Tabanlı Öğrenmenin Uygulama Süreci	19
Proje Konusunun Belirlenmesi.....	19
Planlama ve Zaman Yönetimi.....	20
Bilgi Toplama ve Üretme Süreci	21
Ürün Geliştirme ve Sunum	21
Süreç ve Ürün Değerlendirmesi	22
Öğretmenin Rolü.....	22
Değerlendirme Yaklaşımları	23
Geleneksel ve Alternatif Değerlendirme	23
Rubrik Kullanımı	23
Öz Değerlendirme ve Akran Değerlendirme.....	24
Proje Tabanlı Öğrenmenin Faydaları.....	24
Sonuç.....	28
Kaynakça.....	28

3. BÖLÜM

PROJE YÖNETİMİ SÜRECİNDE ETİK İLKELER VE SORUMLULUKLAR

Giriş.....	32
Etik Kavramı ve Kuramları	33
Bilimsel Araştırmalarda Dikkat Edilmesi Gereken Bazı Etik İlkeler.....	35
Projelerde Etik İlkeler	37
IPMA Etik ve Mesleki Davranış İlkeleri.....	40
Proje Yönetiminde Etik Davranışlar	41
Proje Yönetiminde Etik Olmayan Davranışlar	44
Etik İkilemler	45
İlgili Araştırmalar.....	46
Dijital Etik	48
Sonuç.....	49
Kaynakça.....	49

4. BÖLÜM

PROJE YAZIMINDA VE YÖNETİMİNDE YAPAY ZEKÂ KULLANIMI

Giriş.....	52
Yapay Zekâ Destekli Proje Yazım Süreci	53
Proje Yazımında Kullanılabilecek Yapay Zekâ Araçları	55
Metin ve İçerik Üretimi İçin Yapay Zekâ Araçları	55
Literatür Taraması ve Kaynakça Gösterimi İçin Yapay Zekâ Araçları.....	57
Dil ve Yazım Denetimi İçin Yapay Zekâ Araçları.....	58
Yapay Zekâ ile Proje Planlama ve Yönetimi	59
Proje Yazımında Yapay Zekâ Kullanımının Getirdiđi Etik İlkeler ve Sorumluluklar.....	60
Yapay Zekâ Destekli Proje Yazımına Dair Örnek Senaryolar.....	63
Örnek 1: TÜBİTAK Projesi Yazımında Yapay Zekâ Kullanımı.....	63
Örnek 2: Avrupa Birliği Proje Başvurularında Yapay Zekâ Destekli Metin Analizi.....	65
Örnek 3: Proje Yazımında Akademik Araştırmaları Yapay Zekâ ile Literatür Taraması.....	66
Sonuç.....	67
Kaynakça.....	67

5. BÖLÜM

PROJE VE BİLİMSEL ARAŞTIRMA SÜRECİ

Giriş.....	69
Projelerde Bilimsel Araştırma Sürecinin Aşamaları.....	70
Problemi Tanımlama.....	71
Literatür Taraması	72
Amaç ve Hipotez Oluşturma	73
Yöntemi Seçme.....	73
Çalışma Grubunu Belirleme	74
Veri Toplama	74
Verileri Analiz Etme.....	75
Raporlama	75

Projelerde Yöntem, Teknik ve Sınıflamalar	76
Projelerde Yöntem Bölümü	77
Sonuç	78
Kaynakça	79

6. BÖLÜM

PROJE FİKRİNİN OLUŞUMU VE KONU SEÇİMİ

Giriş	80
Proje Fikri Nedir?	81
Proje Fikri Neden Önemlidir?	81
Proje Konusunun Seçimi	84
Sonuç	88
Kaynakça	89

7. BÖLÜM

LİTERATÜR TARAMASI VE YAZIMI

Giriş	91
Literatür Taramasının Amacı	91
Literatür Tarama Süreci	93
Araştırma Sorularının Seçilmesi	93
Bibliyografik Veri Tabanlarının, Web Sitelerinin ve Diğer Kaynakların Seçilmesi	95
Arama Terimlerinin Seçilmesi	99
Pratik Tarama Kriterlerinin Uygulanması	100
Metodolojik Tarama Kriterlerinin Uygulanması	100
Literatür Taramasının Yapılması	101
Literatür Taramasının Metne Yazılması	103
Literatür Taramasını Birleştirme: Söylem Sentezi	104
Literatür Taraması Türleri	108
Literatür Taramasının Değerlendirilmesi	111
Sonuç	114
Kaynakça	115

8. BÖLÜM

PROJE EKİBİ OLUŞTURMA VE PROJEDE GÖREV DAĞILIMI

Giriş	117
Proje Ekibi, Görev Dağılımı ve Yönetimi	118
Proje Ekibi Oluşturmaya Yönelik İnsan Kaynağı Analizi	120
Proje Ekibinin Amaca İnanandırılması ve Katılımın Güçlendirilmesi	120
Görev Tanımı ve Sorumlulukların Belirlenmesi	121
Görevlerin Proje Ekibinin Uzmanlıklarına Göre Dağıtılması	121
Proje Ekibi Arasında İletişim ve İş birliği	122
Sürdürülebilir Motivasyon	123
Çatışma Yönetimi	124
Sonuç	125
Kaynakça	126

9. BÖLÜM

PROJELERDE ZAMAN YÖNETİMİ VE TEKNİKLERİ

Giriş.....	128
Zaman Yönetimi.....	129
Zaman Yönetiminin Temel Unsurları	130
Projelerde Zaman Yönetimi	133
Projelerde Zaman Zorlukları	133
Zaman Yönetimi Teknikleri ve Araçları	134
Projelerde Zaman Yönetimi Adımları	140
Sonuç.....	143
Kaynakça.....	143

10. BÖLÜM

PROJELERDE BÜTÇE YÖNETİMİ

Giriş.....	145
Projelerde Bütçe Yönetiminin Önemi.....	146
Bütçe Yönetimi.....	147
Kavramsal Tanım.....	147
Eğitim Projelerinde Bütçe Bileşenleri	147
Eğitim Projelerinde Bütçe Yönetiminin Rolü	148
Bütçe Yönetiminin Proje Planlama ve Uygulamadaki Rolü.....	148
Kaynakların Verimli Kullanımı	149
Bütçe Planlaması ve Yönetimi.....	149
Proje Hedeflerinin ve Faaliyetlerinin Belirlenmesi	149
Bütçe Kalemleri.....	151
Gerçekçi Bir Bütçe Nasıl Oluşturulur?.....	152
Eğitimciler için Bütçe Yönetimi Stratejileri.....	153
Akademisyenler İçin Stratejiler	153
Araştırma Projelerinde Bütçe Yönetimi.....	153
Üniversite Destekli Projelerde Dikkat Edilmesi Gerekenler.....	154
Öğretmenler İçin Stratejiler	154
Okul Projelerinde Kaynakların Etkin Kullanımı.....	154
Hibe ve Fon Kaynaklarından Yararlanma	155
Okul Yöneticileri İçin Stratejiler	155
Okul Projelerinin Bütçelendirilmesi ve Yönetimi	155
Çeşitli Finansman Kaynaklarının Etkin Kullanımı.....	156
Öğrenciler İçin Stratejiler	156
Öğrenci Projeleri İçin Temel Bütçe Oluşturma Yöntemleri.....	156
Küçük Bütçelerle Etkili Projeler Yapma.....	156
Eğitim Projelerinde Bütçe Denetimi ve Raporlama.....	157
Bütçe Takibi ve Güncellemeler	157
Raporlama ve Hesap Verebilirlik	158
Başvuru Süreçlerinde Bütçe Yönetimine Dair Stratejiler	159
Örnek Vaka İncelemeleri.....	160
Başarılı Eğitim Projelerinden Bütçe Yönetimi Örnekleri.....	160
Hatalı Bütçelendirme Nedeniyle Başarısız Olan Proje Örnekleri.....	161

Sonuç ve Öneriler	163
Kaynakça.....	164
EK-1 Örnek Bütçe Tablosu.....	166

11. BÖLÜM

MANTIKSAL ÇERÇEVENİN OLUŞTURULMASI VE ÖZGÜNLÜK

Giriş.....	171
Mantıksal Çerçeve	172
Analiz Aşaması	174
Paydaş Analizi	174
Sorun Analizi	174
Hedef Analizi	175
Strateji Analizi.....	175
Planlama Aşaması.....	175
Mantıksal Çerçeve Matrisi.....	175
Faaliyet Planı	177
Bütçe	177
Özgünlük (Özgün Değer)	179
Konunun Özgünlüğü	181
Problem Seçiminde Özgünlük.....	181
Yöntemde Özgünlük	182
Bulgunun Özgünlüğü.....	182
Sonuç.....	183
Kaynakça.....	184

12. BÖLÜM

PROJE DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ VE RUBRİK KULLANIMI

Giriş.....	186
Proje Değerlendirme Kriterleri	187
Proje Değerlendirme Esasları	191
Değerlendirme Rubriği Oluşturma	193
Proje Başvurularının Değerlendirme Sonucu	196
Sonuç.....	197
Kaynakça.....	198

13. BÖLÜM

RAPOR HAZIRLAMA

Giriş.....	200
Proje Döngü Yönetiminde Rapor Türleri.....	201
İzleme Raporları	201
Değerlendirme Raporları	202
Kalite Raporları.....	202
Hibe Projelerinde Tutulması Zorunlu Raporlar	203

Proje Raporunun Temel Bileşenleri	204
İzleme ve Değerlendirme Çerçevesi	205
Anahtar Performans Göstergeleri	205
Veri Kaynakları ve Toplama Yöntemleri	205
Yönetici Özeti	206
Amaçlar ve Kapsam	206
Hedef ve Faaliyetlerin Kıyaslanması	206
Finansal Performans	206
Kalite Kontrol Önlemleri ve Risk Yönetimi	207
Çıkarılan Dersler	207
Etkili Proje Raporlaması için İyi Uygulamalar	208
Açık ve Öz Olma	208
İzleme ve Değerlendirme Sonuçlarının Raporlara Entegre Edilmesi	208
Veri Görselleştirme ve Performans Göstergelerinin Kullanımı	208
Raporların Paydaş Beklentileriyle Uyumlu Hale Getirilmesi	209
Standartlaştırılmış Format ve Şablonlar	209
Proje Raporlamasında Gelecek Eğilimleri	210
Sonuç	210
Kaynakça	212

14. BÖLÜM

PROJELERE DESTEK VEREN KURUMLAR VE BAŞVURU SÜREÇLERİ

Giriş	213
Avrupa Birliği Projeleri	213
KA1 Projeleri	214
KA2 Projeleri	215
E Twinning Projeleri	215
TÜBİTAK Projeleri	216
TÜBİTAK 4004 (Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları)	216
TÜBİTAK 4005 Yenilikçi Eğitim Uygulamaları Programı	217
TÜBİTAK 4006 Bilim Fuarları	217
TÜBİTAK 4007 Bilim ve Toplum Destekleme Programı	218
TÜBİTAK 4008 Özel Gereksinimli Bireylere Yönelik Kapsayıcı Toplum Uygulamaları Destekleme Programı	219
1001 - Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı	219
1003 - Öncelikli Alanlar Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı	220
1005 - Ulusal Yeni Fikirler ve Ürünler Araştırma Destek Programı	220
1007 - Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programı	221
Büyükelçilikler	221
Dernekler ve Sivil Toplum Kuruluşları	222
Gençlik ve Spor Bakanlığı	222
İçişleri Bakanlığı	223
Kalkınma Ajansları	223
Sonuç	224
Kaynakça	225

15. BÖLÜM

ÖĞRETMENLERİN BAŞVURU YAPABİLECEKLERİ DESTEK PROGRAMLARI

Giriş.....	227
Ulusal Projeler.....	229
TÜBİTAK Destekli Projeler	229
TÜBİTAK 4004 - Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları.....	229
TÜBİTAK 4005 – Yenilikçi Eğitim Uygulamaları.....	230
TÜBİTAK 4006 – Bilim Fuarları Destekleme Programı.....	231
TÜBİTAK 4007 – Bilim Şenlikleri Programı.....	232
Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Destekli Projeler.....	233
Eğitimde İyi Örnekler Projeleri	235
Öğretmen Akademileri Projesi.....	237
Okul Temelli Mesleki Gelişim (OTMG) Projesi.....	238
Harezmi Eğitim Modeli Projesi	240
MEB Ar-Ge Birimi Tarafından Desteklenen Okul Projeleri.....	241
Dijital Eğitim Projeleri.....	243
Diğer Projeler	245
Dijital Öğretmenler Projesi	245
Uluslararası Projeler.....	247
Erasmus+ Programı	247
Erasmus+ KA1 – Bireylerin Öğrenme Hareketliliği.....	249
Erasmus+ KA2 – Kurumsal İş Birlikleri ve Yenilikçi Uygulamalar	249
E-Twinning Programı.....	250
Future Classroom Lab (FCL)	252
Scientix Projesi.....	254
CERN Teacher Programmes	257
Örnek Proje Uygulamaları	259
STEM Odaklı Okul Projeleri.....	259
Doğa Temelli Eğitim Projeleri	260
Öğretim Uygulaması.....	260
Sınıf Yönetimi ve Kapsayıcı Eğitim Projeleri	261
Dijital Eğitim ve Uzaktan Öğrenme Projeleri.....	261
Sonuç.....	262
Kaynakça.....	263

16. BÖLÜM

ORTAOKUL VE LİSE ÖĞRENCİLERİNİN BAŞVURU YAPABİLECEKLERİ DESTEK PROGRAMLARI

Giriş.....	267
Ulusal ve Uluslararası Projelerin Önemi.....	268
Ortaokul ve Lise Öğrencilerinin Proje Başvurusu Yapma Süreci	268
Proje Sonuçlarının Değerlendirilmesi	269
Lise Öğrencileri için Ulusal ve Uluslararası Proje Türleri ve Örnekleri.....	271
Ulusal Projeler.....	271
4006-TÜBİTAK Bilim Fuarları Destekleme Programı.....	271

TÜBİTAK 2204-B Ortaokul Öğrencileri Araştırma Projeleri	272
TÜBİTAK 2204-D Lise Öğrencileri İklim Değişikliği Araştırma Projeleri	274
TÜBİTAK 2204-C Lise Öğrencileri Kutup Araştırma Projeleri	274
TÜBİTAK 2204-A Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri	275
TÜBİTAK Enerji Verimlilięi Proje Programı	276
TEKNOFEST Teknoloji Yarışmaları	277
Milli Eğitim Bakanlığı Projeleri	278
E-Twinning Projeleri	278
Uluslararası Milli Eğitim Bakanlığı Robot Yarışması	279
Uluslararası Proje Türleri	280
Erasmus+ Projeleri	280
UNESCO Projeleri	282
Uluslararası Bilim Yarışmaları	283
Intel ISEF (Uluslararası Bilim ve Mühendislik Fuarı)	283
Google Science Fair	283
Global Leader Socials (GLS)	284
Proje Yönetiminde Karşılaşılan Zorluklar ve Çözüm Yolları	284
Sonuç	285
Kaynakça	286

17. BÖLÜM

LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN BAŞVURU YAPABİLECEKLERİ DESTEK PROGRAMLARI

Giriş	288
Lisans Öğrencilerine Yönelik Proje Türleri ve Finansman Kaynakları	288
Lisans Öğrencileri İçin Başvuru Yapılabilecek Proje Türleri	290
TÜBİTAK Projeleri	290
TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı	291
TÜBİTAK 2209-B Sanayiye Yönelik Lisans Araştırma Projeleri Destekleme Programı	292
TÜBİTAK 2242-Üniversite Öğrencileri Araştırma Proje Yarışmaları	292
Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP)	293
TEKNOFEST	295
Erasmus+ KA2 Programı	296
Horizon Europe	296
Sonuç	297
Kaynakça	297

Editörler ve Yazarlar Hakkında	299
---	------------

1. BÖLÜM

PROJE YÖNETİMİ İLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR VE PROJE TÜRLERİ

Dr. Şebnem YAZICI, Fatih Sultan Mehmed Vakıf Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-8816-287X

Giriş

Teknolojik ilerlemeyle birlikte eğitim kurumlarında değişim ve gelişim kaçınılmaz bir durum haline gelmiştir. Bu değişikliklere ayak uydurmak, ortaya çıkan talepleri karşılamak ve belirsiz bir geleceğe hazırlanmak için eğitim kurumları çeşitli zorluklarla karşı karşıyadır. Eğitimde kaliteyi artırmak, yeniliklere uyum sağlamayabilmek için öğretmen ve öğrencilerin yeni beceriler geliştirmesi gerekmektedir. Bu süreçte öğrencilerin hangi bilgi, beceri, tutum ve değerlere ihtiyaç duyacakları, öğretim sistemlerinin bu becerileri nasıl geliştirecekleri sorgulanması gereken konular arasındadır (OECD, 2019). Bu tür girişimlerin daha başarılı olabilmeleri için sistemli ve planlı bir şekilde yürütülmesi gerekir. Eğitimde proje geliştirmek, yönetmek bu bağlamda hem eğitimciler hem de öğrenciler tarafından ihtiyaç duyulan ve en sık başvurulanan yöntemler arasındadır.

Etkili bir proje yönetimi, tüm eğitimcilere ve öğrencilere öğrenme stratejisi, mesleki fayda ve yaşam becerisi sağlama potansiyeline sahiptir. Proje çalışmaları, teorik bilginin ötesinde öğrencilerin gerçek dünyayla ilgili problemlerle uğraşmasını ve öğrenme süreçlerine daha aktif katılmasını sağlamaktadır. Araştırmalar proje tabanlı öğrenmenin akademik başarının yanı sıra eleştirel ve yaratıcı düşünce, problem çözme becerisi ve işbirliği gibi 21.yy becerilerini kazandırmada önemli bir yöntem olduğunu göstermektedir (Birgili, 2015; Miller ve Krajcik, 2019). Proje temelli öğrenmeyle edinilen beceriler, bireyleri yaşamları boyunca öğrenmeye yönelterek okullarına, ailelerine, işlerine, kariyerlerine ve topluma üretken bir birey olmalarını sağlamaktadır (Almulla, 2020; Wurdinger ve Qureshi, 2015). Projenin bireysel faydalarının yanı sıra okulların işleyişine yönelik faydaları da bulunmaktadır. Okullar projeler aracılığıyla eğitim programlarının ve faaliyetlerin kalitesinin artması, okulun stratejik hedeflerine ulaşması için yol gösterici görevi görebilmektedir (Even, 2024). Sonuç olarak okullarda proje geliştirmenin ve öğ-

rencileri proje geliştirme ve yürütme süreçlerine dahil etmenin hem bireysel hem de örgütsel birçok faydası olduğu söylenebilir. Eğitim alanında “proje” kavramı iki anlamda kullanılmaktadır. Bunların ilki “proje tabanlı öğretim” olarak bilinen pedagojik bir yaklaşım kullanımıdır. İkincisi ise eğitim sistemindeki proje yönetimini ifade eder. Kitabın bu bölümünde projenin ikinci kullanım şekliyle konular açıklanmaya çalışılmıştır. Bölümde projenin eğitimdeki önemini daha iyi anlayabilmek ve açıklık getirebilmek için öncelikle projenin tanımı, proje yönetimi ve eğitimde proje ile ilgili temel kavramlara yer verilecek ve son olarak proje türleri ele alınacaktır.

1. Proje Nedir?

Projelerin geliştirilmesi ve yönetilmesi; sağlık, ekonomi, eğitim gibi çeşitli alanlardaki sorunlara yenilikçi çözümler sunarak bireylere, örgütlere ve topluma hizmet eder. Bu yüzden hem kamu hem de özel sektörde oldukça yaygın olarak tercih edilmektedir. Proje yönetimi, Yönetim Bilimi kapsamında incelenen bir akademik alandır. Proje, belirli bir hedefe ulaşmak için tasarlanmış benzersiz, karmaşık ve birbirine bağlı bir dizi faaliyet olarak tanımlanır. Bu faaliyetlerin, önceden belirlenmiş olan zaman dilimi, bütçe ve standartlar dahilinde tamamlanması gerekmektedir (Wysocki, 2019). Proje, belirli bir ekip tarafından yürütülen ve hedeflere ulaşmak için kaynakların kullanıldığı geçici bir süreçtir (İlter, 2016). Projeler, planlamadan eyleme geçişi kolaylaştıran ve böylece genel bir çerçeve sunan bir yöntemdir. Bu bağlamda projeler, deneyimlerden zevk almayı, zorlukların üstesinden gelmeyi, bilgi ya da beceriyi edinmeyi de amaçlamaktadır (Waks, 1997). Ayrıca projeler, uygulanacağı çevrede bir dönüşüm gerçekleştirmeyi amaçlar. Eğitimsel bir boyuta sahip olduğu gibi deneyerek öğrenmeyi de kolaylaştırmaktadır (Council of Europe ve European Commission, 2000).

Projenin kavramsal boyutunu ve işlevini netleştirmek için projenin sahip olması gereken temel nitelikleri ve kapsamını belirtmek önemlidir. Projeler, sıklıkla örgütün sürekli ve tekrarlayan iş faaliyetleriyle karıştırılmakta ve zaman zaman bu kavramlar birbirlerinin yerine kullanılmaktadır. Temelde bu iki kavram önemli derecede farklılık göstermektedir. Bu farklılıkların ilki projenin sınırlı bir zaman diliminde uygulanmasıdır. Bu durum projenin bir başlangıç ve bitiş tarihinin olduğu anlamına gelmektedir. Bazı projeler kısa sürede tamamlanabileceği gibi bazı projeler ise yıllarca sürebilir. Üstelik projenin sosyal, ekonomik ve çevresel etkileri proje süresinden çok daha uzun sürebilmektedir. İkincisi ise projenin kendine özgü, daha önce yapılmamış, benzersiz olması gerekliliğidir. Bu özellik ise üretilen ürün, hizmetin veya sonuç yaratmada belirgin şekilde diğerlerinden farklı oldu-